

Fra: Mo <mo.1@hotmail.com>
Sendt: 5. august 2001, 21:57
Til: Lars Bakken <lars.bakken@nova.no>
Emne: Karlegging av hverdagen til unge i Groruddalen

Bare sånn at du ikke skal tro det, jeg er ikke bare klagete hele tida. Det er ikke som jeg går rundt og hater Stovner heller. Jeg gjør ikke det. Virkelig. Det er mer som, jeg vet ikke helt hvordan jeg skal forklare det, som det lukter. Ikke bare på T-banestasjonen, men hele Stovner. Som en gammel klut over kjøkkenvasken som har blitt stiv og stinkende. Og jeg vet ikke helt når det starta, det bygde seg vel opp, jeg begynte å ønske meg noe, hva som helst egentlig, som kunne holde den stanken borte.

På ungdomskolen ble det helt akutt. Ting var liksom mer enn forvirrende nok fra før, og jeg måtte ha noe å holde fast i. Og det fant jeg ikke på Stovner, men jeg fant det utafor.

Jo mer jeg tenkte på det, jo mer opplagt var det egentlig. Når Stovner var så ubehagelig for så mange, aller mest for meg, måtte det bety at det som var utafor, var bedre. Så enkelt, egentlig, og da jeg først fant noe å holde fast i, vokste tanken på alt som fantes der ute, for hver dag som gikk. En flukt uten førter, gjennom hundrevis av dagdrømmer. På vei til skolen. På skolen. På vei hjem fra skolen. Mange timer inne på rommet, med blikket mot taket eller bare stirrende ut av vinduet, mens Asma og Ayan lekte med dokker og biler på gulvet ved siden av meg.

Jeg plasserte meg selv steder, steder jeg innbilde meg var

skikkelig ikke Stovner. Steder jeg hadde sett på tv, eller på turer rundt i byen, som kjøreturen til Fornebu da flyplassen var der, eller da vi besøkte en venn av faren min på Høyenhall. Jeg plasserte meg på trappa til et stort hus, eller på en trendy kafé, sammen med trendy folk, eller på en båt, på dekk i solskinn på Oslofjorden. Helt forskjellige steder, som likevel var like. Alt var veldig fredelig, ingen var sinte. Jeg var uten navn. Alle var det. Ingen så ut som noe. Alt bare fløyt i hverandre, som om alt jeg var på Stovner, ikke betydde noe der.

Der er nesten flaut å snakke om, men det var sånne drømmer jeg hadde. Det lå i bunn, selv om jeg la mer i dem etter hvert. Jenter. Ikke jenter fra Stovner, men sånne norske jenter som nede i byen på sommeren. Dødspene, selvfølgelig. Jeg har penger. Jeg har en bra jobb og går i dress. En bil folk snur seg etter. Jeg står i den store hagen min og småprater med en smilende nabo. Jeg presser alt inn i de drømmene der. De fylles hele rommet. Om søsknene mine bråker for mye, går jeg ut. Rundt i skogen på Stovner, den nede ved Rommensletta mot Tante Ullrikes vei og Smedstua, eller noen ganger til Liastua og lysløypene, for å få stillhet til å drømme skikkelig, og jeg trenger den, den tjuvstarten, for jeg er så utålmodig.

Det er egentlig mest derfor jeg er så opptatt av skolen. Det og foreldrene mine. De har sagt det sikkert hundrevis av ganger fra jeg var liten, gå på et universitet, få en grad, bra jobb, stort hus, fin bil, pen kone. De vet ikke at de bare fyrer opp under det som allerede finnes.

Spesielt faren min. Han som ikke lar seg rive over ende nansett hvor hardt bakken rister. Han tar tak i det han kan, og slipper ikke. Som min skolegang. Ofte var han den eneste utenlandske faren på konferansetimer og foreldremøter. Det var også han som gjorde lekser med meg hver kveld, ti de ble for kompliserte, og nå er mer en inspektør, som kikker innom for å se om jeg arbeider, og gir meg et bifallende nikk.

Jeg husker jeg ble satt i norsk 2 da jeg begynte i åttende. Jeg tror de satte alle med mitt navn der, de hadde sikkert

ferna meg etter første prøve uansett, men jeg har sjelden sett faren min så sint som da jeg fortalte det.

«Hæ? Hvorfor?» ropte han, og selv om jeg visste det ikke var retta mot meg, tok jeg meg i å rygge og se ned i bakken likevel. «Er dem helt idioter der borte på Rommen?» Han ringte rektor samme dag. Etter det hadde jeg norsk 1.

Han lot meg slippe koranskolen flere år før de andre gjorde det, så jeg hadde plass til å huske alt fra den vanlige skolen. Jeg gikk der et snaut år, leste gjennom Koranen én gang og lærte å be. Det var det. Nå kan jeg trosbekjennelsen og bønnene. Det andre er borte. Som det å faste i ramadan. Jeg slapp, for det går ikke an å konsentrere seg når du er så sulten, som han sa. Moren min tviholdt på at jeg skulle gjøre det i helgene, men da ungdomsskolen begynte, og jeg ofte leste til prøver i helgene, stoppa det også. Vi drar til moskeen to ganger i året nå. På id. Da står faren min og jeg der på et mykt teppe i et ombygd fabrikklokale på Galgeberg og ber, og så drar vi hjem når bønnene er ferdig.

Jeg tror egentlig han er grunnen til at jeg har så få religiøse følelser.

«Han kan nesten ingenting», sukka moren min til han, men han mukka ikke.

Noen ganger, mest før egentlig, når hun og jeg var alene, som når jeg var med henne på senteret for å handle, da sa hun suraer fra Koranen, badither og duaer som hun ville jeg skulle forstå og sjenta etter henne. Som oftest endte det med at hun ropte irritert til meg: «Mohammed, hør etter, dai!» mens jeg hoppa fra kampestein til kampestein langs veien og prøvde å holde både kroppen og posene med melk og brød i balanse.

Jeg bruker mye tid på skolearbeid, men jeg kan egentlig ikke huske at jeg har likt det noen gang. Det faller meg lett, det har alltid gjort det. Jeg vet ikke, jeg husker ting godt når jeg leser dem. Og jeg liker å rydde, det er sikkert derfor. Skolen liker det ryddig. Jeg bare plukker opp store hauger med ting og rydder i dem. For mye noen ganger, for jeg blir vel-

dig stressa av løse deler, og ofte rydder jeg så mye at jeg bare sitrer igjen med en liten del når jeg er ferdig. Jeg liker best de fagene som lar meg rydde, matte heller enn samfunnsfag, naturfag heller enn norsk, økonomi heller enn historie.

Jeg husker barneskolen og ungdomsskolen som kjedelig. Jeg hata lekser og lange skoledager som trakk ut time etter time. Den tørre lufta fra de gamle radiatorne på Rommen som gjorde meg tørt, og de oransje gardinene som lukta som vinterklærne når vi pakka dem opp på høsten. Når jeg hører folk si at de elsker å lære, skjønner jeg det ikke. Det er ikke for meg, tror jeg. Jeg leser skolebøker i et tempo ingen andre i Tante Ulrikkes vei er i nærheten av, jeg gjør lekser ingen andre gidder å gjøre, og jeg pugges til prøver som om det står om livet, for det er liksom det jeg veit om for å komme meg ut fra skogen på Stovner.

Det har ikke bare vært skole. Jeg har vært på fester, av og til, som klassefester. Jeg har hatt kjæreste. En. I slutten av sjunde klasse. I en måned. Det var mest rart egentlig. Hun kom bort til meg på skoleballen og spurte om jeg ville danse. Linda. Fra Chile. Helt ok. Ikke veldig pen, ikke trygg. Ikke kul, ikke nerd. Hun bare fløt ubestemmelig rundt i midten, litt som meg. Vi dansa til «When Susannah cries». Hun hadde på seg Buffalo-sko, den høyeste typen, såla var sikkert ti centimeter høy og gjorde at hun ble høyere enn meg. Jeg dansa rundt på tå. Det svei i leggene og jeg måtte strekke armene oppover for å få lagt dem rundt livet hennes. Jeg følte at jeg så ut som en idiot. Noen av gutta så på oss og lo. De ville at jeg skulle ta på rumpa hennes. «Gjør det da, gjør det», sa munnen deres. Jeg gjorde det ikke, men var helt utslitt da vi var ferdig. På vei hjem kom venninna hennes bort til meg.

«Linda spør deg», sa hun.

«Jeg vet ikke», svarte jeg.

«Du må si noe, da», maste hun.

«Ja, ok, sikkert det.»

Så var vi sammen. Jeg visste ingenting om jenter. Jeg mener, virkelig ingenting. Jeg visste ikke hva det var å være sammen noen. At det liksom betydde at jeg måtte gjøre masse, og at Linda skulle bli furten hele tida fordi jeg ikke tok initiativet til å holde hender. Så ville hun snakke med meg på telefonen hver dag, men ble sur da jeg sa hun ikke kunne ringe hjem til meg fordi foreldrene mine ikke kunne vite det. Etter skolen hang vi litt i området, satte der på benker eller gikk litt rundt på senteret og kikka i butikker, tok bilde i fotoautomaten eller kjøpte en brus på deling. Jeg kan ikke huske at vi pratet noe særlig. I alle fall ikke om hva. Vi liksom bare var på samme sted, ved siden av hverandre. Kysinga var bra. Masse småkys, liksom sånn ti på rad, jeg skjønte aldri helt hvordan jeg skulle bruke tunga, men jeg likte det likevel. Men utenom det var hele greia egentlig bare stress.

På sankthansaften ringte hun plutselig på hjemme hos meg. Midt under Norge-Brasil. Heldigvis var det jeg som svarte dørtelefonen.

«Det er meg», sa hun.

«Meg hvem?» spurte jeg.

«Linda, vel.»

«Han er skikkelig dust. Jeker så overlegen», sa en annen stemme. «Kom ut, da», sa Linda.

I det samme ropte faren min at det var mål. «Kom! Det er mål! Fløi!» Det var det navnet han kunne. Han traff den gangen. Arne Scheie fulgte etter. «Vi har scoret i Marseille!» Jeg strakk hodet inn på stua og så Norge hente ballen i nettet bak Taffarel.

«Kommer snart», ropte jeg og spurte ned trappe.

De sto der nede og så alvorlige ut. Venninna snakka og sa at Linda og jeg måtte snakke.

«Kan vi gjøre det litt fort», sa jeg. «Det er kamp mot Brasil, og...»

Linda var sur igjen. «Jeg heier på Brasil», sa hun. «De er latinoer, de også.»

Jeg tror jeg sa det var teit å ikke heie på Norge når hun bodde her. Det var ikke engang Chile de spilte mot. Hun sa at fotball var teit uansett.

«Jadda! Straffel!» Jomma det ut av et åpent vindu. Jeg ville opp igjen. Linda ville si noe, men sa det ikke. Det gikk et minutt. Så tok det av igjen. Vi hørte det foran oss. Over oss. Bak oss. Folk brølte. «Jadda, for faen. Jadda!»

«Si det da», sa venninna og skubba litt i Linda.

«Jeg synes du er overlegen», sa Linda. «Du bryr deg liksom ikke.»

«Jeg vet ikke, gjør jeg ikke?» sa jeg.

Brølene kom tilbake. Enda høyere og enda flere. Folk begynte å strømme ut av oppgangene. To voksne menn med svar mage klemt hverandre og hoppa opp og ned. En annen hadde med seg et lite flagg, sånn som unger har på 17. mai, som han vifta febrilsk rundt med. Barn kom ut med fotballer og skjøt som Rekdal. Lufta kokte. Biler tuta i kor ute på veiene. Det lukta av bål fra et eller annet sted.

«Vi går nå», sa venninna.

«Ok», sa jeg og ble stående og se på virvaret.

Så gikk de. Kanskje tjue meter. Da snudde Linda seg og ropte over gårdsplassen.

«Vi har slått opp, bare sånn at du veit det.»

«Ok», ropte jeg tilbake og kikka opp mot vinduene våre i åttende. De var heldigvis lukka.

Det var det, egentlig. Jeg har ikke hatt andre kjærtester. Jeg er ikke så mye ute eller gjør masse etter skolen. Jeg har ikke hengt på Fossumklubben eller Rockern. Jeg drikker litt hvis jeg er på fest, men jeg er ikke så mye på fest. Jeg liker å røyke, da, det hjelper meg å slappe av. Men mens mange andre her går fullstendig inn i alt det der, holder jeg igjen. Spesielt etter at jeg begynte på videregående, nå som dagdrømmene har vokst like høyt som presset for å få gode karakterer, henger jeg nesten bare hjemme på kvelden.

Det hender jeg hører dem i helgene. Ølflaskene i bærepose som slår mot hverandre, eller en stille sommer natt, når

det aldri blir mørkt og jeg ligger i senga med lufteluka åpen mens de ler så de griner og spiller enspretten og røyker nede på gata.

Jeg har mista dem der ute. Jeg er den rare gutten, jeg vet de tenker det. Som dem, men ikke. Norsk 1, ikke norsk 2. Et språk med flere ord fra skolebøkene inne på rommet enn fra gata utafor. Han de ser på vei til og fra skolen, men ikke ellers. Som de hilser på og noen ganger snakker litt med, men aldri ringer på hos. Som får gå i fred, for seg selv. Jeg er han, på utsida av dem for lengst, selv om jeg har de samme Adidasene og trækker rundt på den samme asfalten.

Jeg mener, det gjør meg egentlig ingenting. Jeg er vant til meg selv, om du skjønner. Jeg har alltid følt meg som et enebarn uansett, selv med Asma og Ayan, for de er liksom ti og elleve år yngre enn meg. Jeg er ikke veldig sosial med folk. Jeg klarer å snakke med dem som snakker til meg, men jeg har liksom aldri vært komfortabel med å snakke til ukjente, rett ut av ingenting. Jeg trenger ikke mange fester eller å henge ute her hele tida. Jeg har ikke lyst. Virkelig. Jeg vil mye heller sitte inne og dagdrømme om andre ting, alene. Se fremover hele tida, det er det som fungerer, og glemme sidene.